

Αθήνα, 27 Αυγούστου 2013

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΤΟ Β' ΕΞΑΜΗΝΟ 2013 ΟΡΙΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ «ΑΡΣΗ ΤΩΝ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΕΩΝ» ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ & ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Θέμα: Έρευνα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ- Ιουλίου 2013 - Εξαμηνιαία αποτύπωση οικονομικού κλίματος στις μικρές επιχειρήσεις (0-49 άτομα προσωπικό οι οποίες αποτελούν το 99,6% των ελληνικών επιχειρήσεων)

Η έρευνα που παρουσιάζεται είναι η **δεύτερη** για το 2013 που διεξάγει το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ σε συνεργασία με την εταιρία MARC AE σε εξαμηνιαία βάση από τον Μάιο του 2009. Έγινε σε πανελλαδικό δείγμα **1200** πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων (0-49 άτομα προσωπικό), στο διάστημα 10 έως 16 Ιουλίου 2013 και έχει ως βασικό στόχο την **αποτύπωση του οικονομικού κλίματος** στις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, στους κλάδους της **μεταποίησης, του εμπορίου και των υπηρεσιών, που αποτελούν το 99,6% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα.**

Τα ευρήματα αυτής της έρευνας μπορούν να συγκριθούν με τα αντίστοιχα των προηγούμενων ερευνών (Φεβρουάριος 2010 – Ιανουάριος 2013). **Οι έρευνες αυτές αποτελούν το μοναδικό εργαλείο, σε πανελλαδικό επίπεδο, για την καταγραφή της κατάστασης και της πορείας του μεγαλύτερου τμήματος της πραγματικής οικονομίας στην Ελλάδα.**

Όπως και στις προηγούμενες έρευνες, έτσι και τώρα, υπάρχει μια σαφής καταγραφή των τάσεων του οικονομικού κλίματος καθώς και η **παρακολούθηση** των βασικών δεικτών λειτουργίας των μικρών επιχειρήσεων κατά το 1^ο εξάμηνο του 2013, ενώ παράλληλα επιχειρείται οικονομική **πρόβλεψη** για το 2^ο εξάμηνο του 2013.

Τα κυριότερα συμπεράσματα της έρευνας παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω:

A. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- 1) Η αποτίμηση του α' εξαμήνου 2013 παραμένει αρνητική, καθώς για το 75,4% των μικρών επιχειρήσεων η κατάσταση έχει επιδεινωθεί. Όλα τα οικονομικά μεγέθη των επιχειρήσεων διατηρούν αρνητικές επιδόσεις, **αν και σημειώνεται επιβράδυνση σε σχέση με τις προηγούμενες έρευνες.** Το 75,8% των επιχειρήσεων σημείωσε μείωση στον κύκλο εργασιών, με μεγαλύτερη μείωση να καταγράφεται στις **εμπορικές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.** Ο μέσος όρος μείωσης του τζίρου για το πρώτο εξάμηνο του 2013 ανέρχεται στο 27,3% (Διάγραμμα 1). Το 9,6% των επιχειρήσεων αύξησε την επενδυτική δαπάνη (ο αντίστοιχος δείκτης τον Ιανουάριο του 2013 ήταν 5,7%).
- 2) **Οι προβλέψεις όμως για το δεύτερο εξάμηνο του 2013 είναι δυσοίωνες καθώς οι προσδοκίες των επιχειρήσεων είναι αρνητικές (68,1% του δείγματος).** Είναι η πρώτη φορά τα τελευταία 2 χρόνια που σημειώνεται αύξηση των αρνητικών προσδοκιών για το μέλλον. Τούτο καταδεικνύει ότι εξανεμίζεται κάθε ελπίδα ανάκαμψης από την πλευρά των επιχειρηματιών.

- 3) Παρά τη σχετική ανάσχεση επιδείνωσης που παρουσιάζουν όλοι οι δείκτες οικονομικής επίδοσης των επιχειρήσεων, παραμένουν σε πολύ υψηλά αρνητικά επίπεδα οι δείκτες που αφορούν τη ρευστότητα και τις παραγγελίες των επιχειρήσεων (μείωση κατά 81,7% και 77,8% αντίστοιχα). **Ο κλάδος του εμπορίου** και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις σημειώνουν τις χειρότερες επιδόσεις. Πιο ανθεκτικές εμφανίζονται οι νεότευκτες επιχειρήσεις (ηλικίας έως 5 ετών).
- 4) Λαμβάνοντας υπόψη ότι αναμένεται μείωση τζίρου για το 67,3% των επιχειρήσεων, μείωση της ζήτησης για το 66,9% και πτώση των παραγγελιών προς προμηθευτές για το 68% των επιχειρήσεων, τότε γίνεται αντιληπτό ότι παρά τη σχετική προσωρινή σταθεροποίηση, η ύφεση αναμένεται για το β' εξάμηνο να βαθύνει με βάση τα πραγματικά οικονομικά μεγέθη.
- 5) Οι παραπάνω εκτιμήσεις ενισχύονται και από το γεγονός **ότι το 40,5% των επιχειρήσεων τοποθετεί χρονικά την ανάκαμψη της αγοράς από το 2020 και μετά, ενώ το 15,8% θεωρεί ότι δεν θα έρθει ποτέ** (Διάγραμμα 8).

B. «ΛΟΥΚΕΤΑ», ΜΕΙΩΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- 1) Πάνω από τις μισές **επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν κίνδυνο κλεισίματος το επόμενο εξάμηνο**. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, **η καθαρή μείωση των επιχειρήσεων για αυτό το χρονικό διάστημα υπολογίζεται ότι θα είναι 40,000**.
- 2) **Μπροστά στο φάσμα του λουκέτου και των υψηλών φορολογικών και ασφαλιστικών επιβαρύνσεων, οι επιχειρήσεις αναμένεται να προχωρήσουν μαζικά στο τελικό καταφύγιο: την έμμεση ή άμεση αναδιάρθρωση του εργασιακού κόστους**. Άλλωστε, ήδη το 51,4% των επιχειρήσεων του δείγματος αντιμετωπίζει προβλήματα στην έγκαιρη καταβολή των μισθών (περίπου 110,000 επιχειρήσεις).
- 3) Αρνητικά παραμένουν τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις που αφορούν την απασχόληση. Σύμφωνα με το μοντέλο υπολογισμού του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ εκτιμάται ότι **κατά το πρώτο εξάμηνο του 2013 χάθηκαν 56,000 θέσεις μισθωτής απασχόλησης** (έναντι αρχικής πρόβλεψης 61,000, έρευνα ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, Ιανουάριος 2013).
- 4) Οι επιπτώσεις της κρίσης στα μεγέθη και χαρακτηριστικά της απασχόλησης συνεχίζονται, αν και ακολουθούν επιβραδυνόμενη αρνητική τάση. **Για κάθε 1 επιχείρηση που προσλαμβάνει στον ιδιωτικό τομέα αντιστοιχούν περίπου 3 επιχειρήσεις που προχωρούν σε απολύσεις** (στην προηγούμενη έρευνα ήταν 1:4, Ιανουάριος 2013). Η πτωτική τάση του ρυθμού αύξησης απολύσεων σχετίζεται με τη μεταβολή του καθεστώτος απασχόλησης, τη μείωση του αριθμού επιχειρήσεων και την οριακή πλέον δυνατότητα λειτουργίας των υφιστάμενων επιχειρήσεων με το ήδη υπάρχον μειωμένο προσωπικό.
- 5) Περισσότερο ανησυχητικά είναι τα ευρήματα για τις προοπτικές απασχόλησης, καθώς εάν επαληθευτούν οι εκτιμήσεις του ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ **τότε υπάρχει κίνδυνος απώλειας 85,000-90,000 θέσεων συνολικής απασχόλησης (εργοδότες, αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί) στο επόμενο εξάμηνο**. Από την έρευνα προκύπτει **ότι οι απώλειες θέσεων μισθωτής εργασίας για το δεύτερο εξάμηνο του 2013 θα πλησιάσουν τις 45,000**. Μόλις το 2,7% των επιχειρήσεων αναμένεται να κάνει προσλήψεις. Οι νέες επιχειρήσεις (έως 5 έτη λειτουργίας) εμφανίζονται να προχωρούν σε περισσότερες προσλήψεις συγκριτικά με τις υπόλοιπες (9,1%).
- 6) Ένα από τα σημαντικότερα ευρήματα της έρευνας που συνεχίζονται με ένταση αναφέρεται στη ραγδαία μεταβολή του καθεστώτος απασχόλησης στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. **Η δυναμική μεταβολής των εργασιακών σχέσεων προς πιο ευέλικτες μορφές απασχόλησης συνεχίζεται**. Πιο συγκεκριμένα το 65,7% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι έχει προχωρήσει κατά το

πρώτο εξάμηνο του 2013 σε μείωση ωρών εργασίας, ή/και σε μείωση αποδοχών. Το 49,3% των επιχειρήσεων έχει προχωρήσει σε άμεση αναπροσαρμογή μισθολογικού κόστους, μειώνοντας αποδοχές. Επίσης πάνω από τις μισές επιχειρήσεις (50,5%) που απασχολούν προσωπικό έχουν προχωρήσει σε έμμεση μείωση του μισθολογικού κόστους, μειώνοντας ώρες ή ημέρες εργασίας. Το αντίστοιχο ποσοστό για το έτος 2010 ήταν 30% και για το 2012 ήταν 40,5% (Διαγράμματα 5 και 6).

Δ. ΟΦΕΙΛΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

- 1) Το μεγαλύτερο μέρος των οφειλών των επιχειρήσεων αφορά τις ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις. Το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχουν καθυστερημένες οφειλές στον ΟΑΕΕ ανήλθε στο 43,2% (από 42% τον Ιανουάριο), στο ΙΚΑ ανήλθε στο 22,6% (από 17,3%). Οι επιχειρήσεις που καθυστερούν να αποπληρώσουν οφειλές προς την εφορία αυξήθηκαν στο 34,1% (από 31,9%).
- 2) Το 63,3% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί το 2013 στις φορολογικές τους υποχρεώσεις. Μάλιστα το 57,2% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι δεν θα είναι σε θέση ανταποκριθεί στις ασφαλιστικές υποχρεώσεις του τρέχοντος εξαμήνου. Η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση ασφαλιστικών και φορολογικών οφειλών δεν φαίνεται να υιοθετείται από τις επιχειρήσεις καθώς μόνο το 20-25% αυτών που οφείλουν δηλώνει ότι ενδέχεται να κάνει χρήση της ρύθμισης.

Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΩΡΑΣ

- 1) Για τη γενική οικονομική κατάσταση της χώρας, **το 76,5% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι η κρίση βαθαίνει με αμειώτους ρυθμούς**. Μόλις το 10% θεωρεί ότι υπάρχουν ορατά σημάδια ανάκαμψης για το 2014. Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις βλέπουν την ανάκαμψη τουλάχιστον σε βάθος πενταετίας (το 15,8% ποτέ).
- 2) Μεγάλη κρίση εμπιστοσύνης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προς τις υπάρχουσες πολιτικές δυνάμεις. Στο ερώτημα «ποιο κόμμα θεωρείτε ότι εκφράζει καλύτερα τα συμφέροντά σας», **περίπου το 60% δήλωσε κανένα** (ΝΔ 10,7%, ΣΥΡΙΖΑ 9,8%, ΧΑ 5,3%, ΚΚΕ 3,5%, ΠΑΣΟΚ 1,5%, ΔΗΜΑΡ 1%, κα).

ΣΤ. ΔΙΑΚΟΠΕΣ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ

- 1) **Το 66,1 των επιχειρηματιών και αυταπασχολούμενων δήλωσε ότι φέτος δεν θα κάνει διακοπές (έναντι 64,8% τον Ιούλιο 2012)**.
- 2) Μόλις το 32,1% αυτών που θα κάνουν διακοπές θα χρησιμοποιήσει κάποιο τουριστικό κατάλυμα (ξενοδοχείο ή δωμάτιο). Με δεδομένου ότι μόνο 1 στους 3 επιχειρηματίες θα πάει διακοπές καταγράφεται με τον πιο ενδεικτικό τρόπο η κατάρρευση του εσωτερικού τουρισμού. Άμεση ανάγκη για ανασχεδιασμό των προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού για τους αυτοαπασχολούμενους, με δεδομένο ότι τα τελευταία τρία χρόνια καταβάλλουν και αντίστοιχες εισφορές.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

• ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 1ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2013

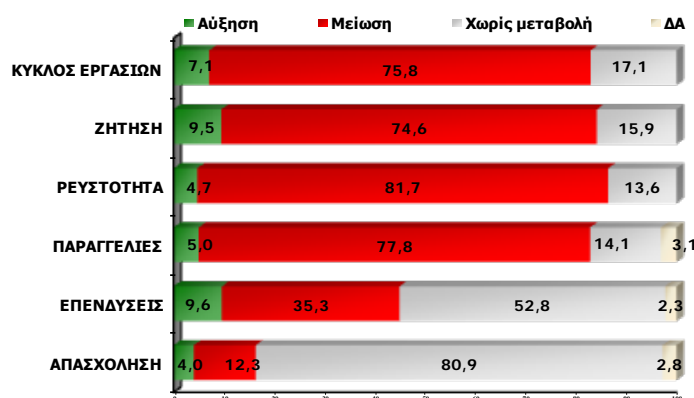
Πάνω από 3 στις 4 επιχειρήσεις (75,4 %) καταγράφουν επιδείνωση της γενικής οικονομικής τους κατάστασης. Η τάση αυτή είναι οριακά επιβραδυνόμενη σε σχέση με τις προηγούμενες έρευνες. Στα επί μέρους μεγέθη των επιχειρήσεων, **επιδείνωση** σημειώνεται:

- **στον κύκλο εργασιών για το 75,8 % των επιχειρήσεων**
- **στη ζήτηση για το 74,6%**
- **στη ρευστότητα το 81,7 %**
- **στις παραγγελίες το 77,8%**
- **στις επενδύσεις: αύξηση καταγράφει το 9,6%, μείωση το 35,3% και στασιμότητα το 52,8%**

Ο μέσος όρος μείωσης του κύκλου εργασιών φθάνει στο 27,3%, μικρότερος από το 32,8% της αντίστοιχης μείωσης που καταγράφηκε στο προηγούμενο εξάμηνο. Σωρευτικά υπερβαίνει η μείωση αυτή το 50% στη συντηρητικότερη εκδοχή της (βλέπετε έκθεση ΕΤΕ για ΜΜΕ, Ιούλιος 2013). Ο βαθμός μείωσης της κατανάλωσης και της αγοραστικής δύναμης αντανακλάται στο ποσοστό των επιχειρήσεων που παρουσιάζουν μείωση του τζίρου και της ζήτησης τους. Η εικόνα αυτή της παρατεταμένης, αν και επιβραδυνόμενης, ύφεσης είναι ενδεικτική της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία έχουν περιέλθει οι επιχειρήσεις. Σε χειρότερη θέση βρίσκονται οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (με μικρό τζίρο και ελάχιστο προσωπικό) καθώς επίσης και οι επιχειρήσεις του εμπορίου.

Το σημείο που αξίζει να υπογραμμιστεί από τους δείκτες αποτίμησης του 1ου εξαμήνου του 2013 είναι η διατήρηση του υψηλού ποσοστού επιδείνωσης που παρουσιάζει ο δείκτης ρευστότητας. Τούτο συνδέεται με τις αρνητικές προβλέψεις για μελλοντικές επενδύσεις και παραγγελίες (βλέπετε Προβλέψεις επόμενου εξαμήνου). Η έλλειψη χρηματοδοτικών εργαλείων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις συνεχίζει να αποτελεί βασικό εμπόδιο για την ανάπτυξη και διατηρησιμότητα υγιών επιχειρήσεων μέσα στην κρίση.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

• ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

- 1) Το ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων που θεωρούν πολύ ή αρκετά πιθανό το ενδεχόμενο να έχουν το επόμενο διάστημα σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας σε βαθμό που θα κινδυνεύσουν να κλείσουν βαίνει αυξανόμενο (51,2% έναντι 49,6% τον Ιανουάριο του 2013). Σημειωτέον, ότι το Μάιο του 2009 ο αντίστοιχος δείκτης ήταν 11,7% (διάγραμμα 3).
- 2) Σε απόλυτα μεγέθη 110.000 επιχειρήσεις βρίσκονται στο «κόκκινο». **Εκτιμάται ότι η καθαρή μείωση επιχειρήσεων τους επόμενους 6 μήνες θα είναι 40,000.**
- 3) Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με ένα μετριοπαθές σενάριο τα πιθανά λουκέτα επιχειρήσεων, που βρίσκονται στο «κόκκινο» **συνεπάγονται κίνδυνο απώλειας 85,000-90,000 θέσεων συνολικής απασχόλησης (εργοδότες, αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί).**

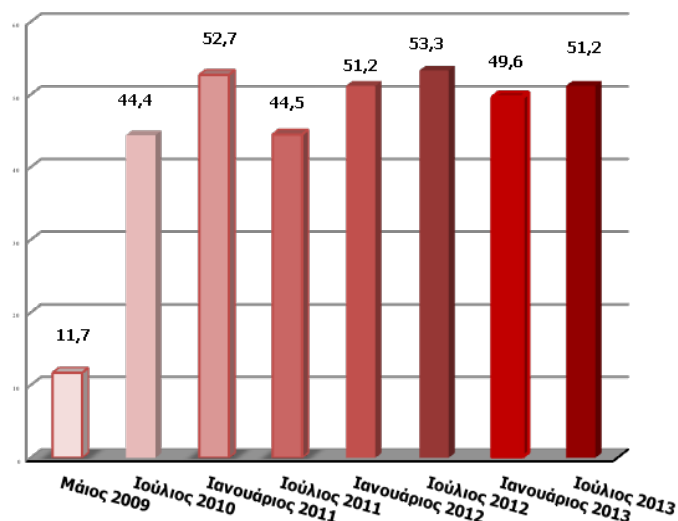
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Θεωρείτε πιθανό ή όχι το ενδεχόμενο η επιχείρησή σας να έχει σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας το επόμενο διάστημα σε βαθμό που θα κινδυνεύει να κλείσει;

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Φόβος για ενδεχόμενο κλείσιμο της επιχείρησης
Συγκριτικό Γράφημα

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 2ο ΕΞΑΜΗΝΟ 2013

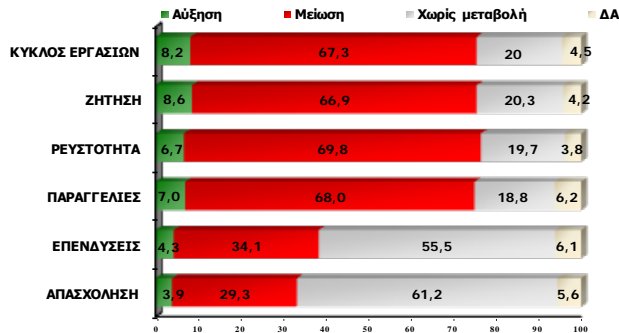
Οι προβλέψεις σχετικά με την πορεία των επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο βαίνουν αυξανόμενα αρνητικές. Είναι πρώτη φορά που σημειώνεται επιδείνωση σε όλους τους δείκτες προβλέψεων μετά από διαδοχικές μειώσεις της καταγραφόμενης απαισιοδοξίας. Ουσιαστικά, οι αρνητικές προσδοκίες που εμφανίζονται ενισχυμένες στην έρευνα σηματοδοτούν το τέλος των ψευδαισθήσεων για ανάπτυξη και την απώλεια κάθε ελπίδας. Το 68,1% αναμένει επιδείνωση της κατάστασης της επιχείρησης έναντι 62,9% το προηγούμενο εξάμηνο. Ο βαθμός απαισιοδοξίας είναι μεγαλύτερος στις πιο μικρές επιχειρήσεις του δείγματος.

Ειδικότερα, επιδείνωση προβλέπει:

- στον κύκλο εργασιών το 67,3% των επιχειρήσεων
- στη ζήτηση το 66,9%
- στη ρευστότητα το 69,8%
- στις παραγγελίες το 68,0%.
- στις επενδύσεις: αύξηση προβλέπει το 5,5%, μείωση το 41,5% και στασιμότητα το 45,2%

Συνολικά, σε όλους τους δείκτες οικονομικού κλίματος καταγράφεται απαισιοδοξία για πάνω από το 2/3 των ερωτώμενων εμφανίζει απαισιοδοξία και αρνητικές προσδοκίες ως προς τις επιδόσεις των επιχειρήσεων το επόμενο εξάμηνο.

ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

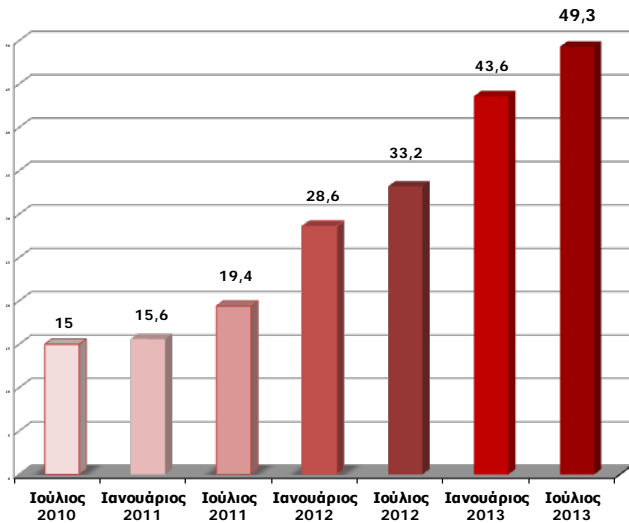

• ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ – ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΜΙΣΘΟΙ

- Οι επιπτώσεις της κρίσης στα μεγέθη και χαρακτηριστικά της απασχόλησης συνεχίζονται, ακολουθώντας την ίδια τάση. Για κάθε 1 επιχείρηση που προσλαμβάνει στον ιδιωτικό τομέα αντιστοιχούν περίπου 3 που απολύουν (στην προηγούμενη έρευνα ήταν 1:4, Ιανουάριος 2013) .
- Μείωση προσωπικού κατά το τελευταίο εξάμηνο ανέφερε το 12,3% των επιχειρήσεων ενώ αύξηση ανέφερε το 4%. **Σε απόλυτα μεγέθη η καθαρή απώλεια θέσεων μισθωτής εργασίας κατά το 1^ο εξάμηνο του 2013 υπολογίζεται σε 56.000 άτομα** (έναντι αρχικής πρόβλεψης 61000, έρευνα ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, Ιανουάριος 2013).
- Όσον αφορά τις προβλέψεις για το δεύτερο εξάμηνο του 2013 προβλέπεται **απώλεια 45.000 θέσεων μισθωτής εργασίας**.
- Πάνω από 1 στις 2 επιχειρήσεις (51,4%) αντιμετωπίζει δυσκολίες στην έγκαιρη καταβολή μισθών, ποσοστό που επαληθεύεται και από τις εκθέσεις του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας. Πάνω από τις μισές επιχειρήσεις (50,5%) προχώρησαν σε μείωση ωρών ή ημερών εργασίας σε κάποιους υπαλλήλους. Το ποσοστό αυτό τον Ιανουάριο του 2013 ήταν 47,7% (Διάγραμμα 6).
- Αξίζει να σημειωθεί ότι το 49,3% των επιχειρήσεων αναγκάστηκε να προχωρήσει σε μείωση των αποδοχών των εργαζομένων, έναντι 43,6% τον Ιανουάριο του 2013 (Διάγραμμα 5). Συνολικά 2 στις 3 επιχειρήσεις που απασχολούν αμειβόμενο προσωπικό προχώρησε σε έμμεση (μείωση ωρών ή ημερών εργασίας) ή σε άμεση μείωση των αποδοχών των υπαλλήλων (65,7% έναντι 50% τον Ιανουάριο του 2013). Το 36,2 % των επιχειρήσεων θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι στο επόμενο εξάμηνο θα μειώσει ώρες εργασίας ή/ και αποδοχές υπαλλήλων.

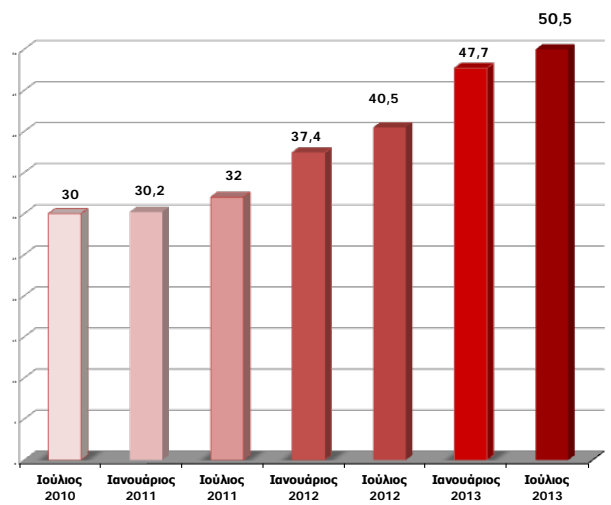
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

Έχουν αναγκαστεί να μειώσουν τις αποδοχές κάποιων υπαλλήλων
-Βάση: Όσοι απασχολούν αμειβόμενο προσωπικό -

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

Έχουν αναγκαστεί έστω και περιστασιακά να μειώσουν ώρες ή ημέρες εργασίας σε κάποιους υπαλλήλους
-Βάση: Όσοι απασχολούν αμειβόμενο προσωπικό -

• **ΟΦΕΙΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

- Οι περισσότερες επιχειρήσεις αναφέρουν αυξημένες ληξιπρόθεσμες οφειλές σε ασφαλιστικά ταμεία και την εφορία (Διάγραμμα 7). Στον ΟΑΕΕ (Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών) οφείλει εισφορές το 43,2% των ερωτηθέντων, ενώ στο ΙΚΑ οφείλει το 22,6% (έναντι 17,3% τον Ιανουάριο, αύξηση 30% σε ένα εξάμηνο).
- Το 63,3% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις φορολογικές του υποχρεώσεις το επόμενο εξάμηνο. Η πρόσφατη ρύθμιση που νομοθετήθηκε δεν έχει ουσιαστικό αντίκρουσμα, καθώς μόνο το 20-25% των οφειλετών προσβλέπει στη χρησιμοποίησή της.
- 1 στις 3 επιχειρήσεις αναφέρει ότι καθυστερεί να πληρώσει τις οφειλές σε ΔΕΚΟ.
- Οι ρυθμίσεις που έκαναν οι επιχειρήσεις στην ιδιωτική σφαίρα της οικονομίας φαίνεται να έχουν αποδώσει καλύτερα, καθώς μειώθηκαν οι επιχειρήσεις που οφείλουν σε δάνεια, ενοίκια και προμηθευτές (31,3%, 28,0% και 27,8% αντίστοιχα).

Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης σε σχέση με τις οφειλές (περίπου 30%) αναφέρεται σε **ληξιπρόθεσμα χρέη προς το ΙΚΑ. Ακολουθεί η εφορία με αύξηση 10%**. Αυτό δείχνει ότι η ασφαλιστική και φορολογική επιβάρυνση των μικρών επιχειρήσεων, η οποία δε θεραπεύεται με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις, θα επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο μέσα στο 2013.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7- ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

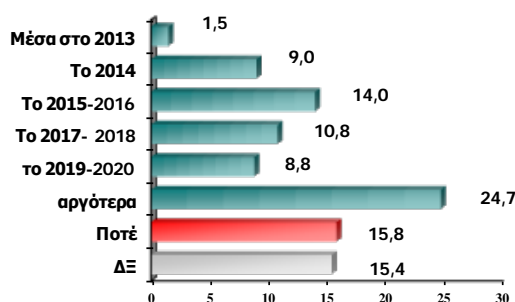
Εσείς, κατά το τελευταίο εξάμηνο έχετε καθυστερημένες οφειλές...

• ΑΠΟΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Από την έρευνα προκύπτει ότι οι στάσεις των επιχειρήσεων του δείγματος διακρίνονται από μια σειρά επιφυλάξεων ως προς τις μελλοντικές προοπτικές. Το 76,5% των εργοδοτών και αυτοαπασχολούμενων πιστεύει ότι η κρίση βαθαίνει με αμείωτους ρυθμούς. Μόλις το 5,3% αναγνωρίζει κάποια σημάδια ανάκαμψης.
- Άλλωστε, μόνο το 10% των επιχειρήσεων βλέπει άμεσα σημάδια ανάκαμψης για την οικονομία (μέσα στο 2014). Πάνω από το 50% των ερωτώμενων τοποθετεί την επανεκκίνηση της ανάκαμψης τουλάχιστον από το 2018 και μετά (το 15% ποτέ).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: Πότε πιστεύετε ότι θα φανούν τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης της αγοράς;

- Αρνητικά είναι τα στοιχεία σχετικά με τη δυνατότητα των επαγγελματιών να κάνουν διακοπές. 2 στους 3 (66,1%) δηλώνει ότι δε θα πάει φέτος διακοπές, ενώ μόλις το 10% του δείγματος θα κάνει χρήση τουριστικών-ξενοδοχειακών υπηρεσιών (ξενοδοχείο ή ενοικιαζόμενο δωμάτιο). Αναγκαιότητα ο ανασχεδιασμός των προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού και η ενίσχυση του εσωτερικού τουρισμού.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Γιώργος Καββαθός

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (Ιούλιος 2013) ΜΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Τα παρακάτω νούμερα αναφέρονται σε ποσοστά επί του συνόλου των ερωτηθέντων επιχειρηματιών

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

		ΙΟΥΛ. 2013	ΙΑΝ. 2013	ΙΟΥΛ. 2012	ΙΑΝ. 2012	ΙΟΥΛ. 2011	ΙΑΝ. 2011	ΙΟΥΛ. 2010	ΦΕΒ. 2010
ΤΖΙΡΟΣ	*Μείωση	75,8	81,1	85	82,5	80,0	80,2	77,8	70,7
	**Οα μειωθεί περισσότερο	67,3	63,0	62,3	78,6	64,7	70,0	65,6	53,2
ΖΗΤΗΣΗ	*Μείωση	74,6	78,7	83,1	82,0	77,9	78,3	77,0	71,1
	**Οα μειωθεί περισσότερο	66,9	62,4	63,1	76,5	62,8	70,5	63,8	52,2
ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	*Μείωση	81,7	85,0	86,5	85,9	82,6	84,3	79,0	74,7
	**Οα μειωθεί περισσότερο	69,8	66,5	64,7	79,9	64,7	74,3	66,9	55,5
<hr/>									
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ	*Μείωση	77,8	83,3	85,4	83,5	79,6	79,5	76,1	70,1
	**Οα μειωθεί περισσότερο	68,0	63,8	64,3	77,3	63,8	70,8	64,4	54,1
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	*Μείωση	35,3	47,0	37,4	37,6	41,5	45,3	52,3	40,7
	**Οα μειωθεί περισσότερο	34,1	41,5	33,1	40,5	34,6	43,2	47,5	33,6
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	*Μείωση	12,3	16,6	18,7	20,1	20,4	24,1	21,9	21,1
	**Οα μειωθεί περισσότερο	16,5	13,1	13,8	16,4	17,6	18,3	21,2	15,3

* Καταγεγραμμένη μείωση προηγούμενου εξαμήνου

** Προβλεπόμενη μείωση για το επόμενο εξάμηνο